

Bakgrunn for vedtak

Regulering av Instebotnvatnet

Vestnes kommune i Møre og Romsdal fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Sesskraft AS
Referanse	201709239-22
Dato	26.04.2019
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Rune Moe

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9

7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Sessselva kraftverk i Tresfjord sto ferdig i september 2016 og har siden vært i drift. Oppstrøms inntaket til kraftverket ligger Instebotnvatnet, et fjellvann med normalvannstand på kote 727,5. For å øke produksjonen søkes det om regulering av Instebotnvatnet mellom kote 726 (LRV) og kote 728 (HRV). Det planlegges ingen endringer i bygg eller på elektromekanisk utstyr i kraftstasjonen. Økningen i produksjon kommer som følge av bedre vannutnytting med eksisterende turbin. Største slukeevne er i dag 2,2 m³/s og installert effekt er 5,1 MW. Lengden på ytterligere berørt elvestrekning er ca. 3,5 km. Dammen ved utløpet av Instebotnvatnet er tenkt utført som massivdam i betong med en total lengde på ca. 9 m og største høyde 2,5 m. Dammen skal etter planen bygges veiløst. Planlagt slipp av minstevannføring fra reguleringsdammen i Instebotnvatnet er 20 l/s om sommeren og 10 l/s om vinteren.

Vestnes kommune fraråder en regulering av Instebotnvatnet, med bakgrunn i allmenne verdier som friluftsliv, landskap og samla belastning for vassdragene i kommunen. **Møre og Romsdal fylkeskommune** går ikke imot at det gis konsesjon, og uttaler at tiltaket ikke er i konflikt med kjente kulturminner. **Fylkesmannen i Møre og Romsdal** fraråder sterkt reguleringen, med bakgrunn i tiltakets virkninger for friluftsliv, og en ytterligere reduksjon av Liafossens betydning som landskapselement. **Direktoratet for Mineralforvaltning** er nøytrale i saken, og opplyser om at tiltaket er i nærheten av en lokalt viktig grusforekomst. **Naturvernforbundet i Vestnes, FNF Møre og Romsdal, Daugstad og Vike utmarkslag, samt flere privatpersoner** har uttalt seg negativt til prosjektet som følge av virkninger for naturmangfold, landskap og friluftsliv. Flere av høringspartene er kritiske til den samlede belastningen på vassdragsnaturen i området, og ønsker at denne delen av vassdraget forblir urørt for inngrep.

En utbygging etter omsøkt plan vil etter søkers beregninger gi ca. 1,85 GWh/år i ny fornybar og regulert energiproduksjon, mens NVE har beregnet det årlige produksjonsbidraget noe lavere. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2016-18) har NVE klarert drøyt 1,4 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i å få frem ny fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Vassdragene Hoemselta og Sessselva inngår i fjordlandskapet i Tresfjorden. Hoemselta ligger mer eksponert enn Sessselva, med Liafossen som skiller seg ut som et markant landskapselement som er godt synlig på lengre avstander ved store vannføringer. Det samme gjelder elvestrengen i Hoemselta ved Hoemssætra. Liafossens inntrykkstyrke er imidlertid noe forringet gjennom utbyggingen av Sessselva kraftverk, som har inntak i både Sessselva og Hoemselta.

NVE mener det er viktig for landskapsbildet å bevare resterende dynamikk i vassdraget. NVE har også lagt vekt på at reguleringen vil påvirke enda et viktig landskapselement oppstrøms eksisterende utbygging. Øvre del av tiltaksområdet fremstår som urørt i dag. NVE mener at dette er kvaliteter som har stor verdi, da den samlede belastningen på vassdragsnaturen lokalt er høy. Vi har merket oss at kommunen har vektlagt disse hensynene i sin tilråding. NVE har lagt stor vekt på tiltakets negative innvirkning på landskap og friluftsliv.

NVE mener tiltaket kan ha negativ innvirkning på biologisk mangfold, herunder også akvatisk miljø. Etter NVEs mening er det særlig mosefloraen i området som er biologisk interessant, og det er påvist en art ved Instebotnvatnet som kan være ny for vitenskapen. NVE mener funnet ikke er av avgjørende for konsesjonsspørsmålet ettersom arten ikke vil bli direkte berørt av omsøkte tiltak, men vi noterer oss at potensialet for sjeldne moser er til stede lokalt. I denne sammenheng vil vi også vise til at elvestrekningen mellom Instebotnvatnet og kraftverksinnsinntaket i Hoemselva ikke er inventert, og det kan ikke utelukkes at tiltaket kan ha negativ innvirkning på biologisk mangfold her. NVE har likevel ikke lagt avgjørende vekt på dette, selv om det innebærer en viss usikkerhet. Bortsett fra en mer stabil minstevannføring, mener NVE at tiltaket kan forsterke de negative virkningene på biologisk mangfold i eksisterende utbygging i form av færre dager med overløp.

En eventuell regulering av Instebotnvatnet vil etter søkers beregning gi 1,85 GWh ytterligere produksjon i Sesselva kraftverk i et gjennomsnittså. Etter NVEs beregninger er produksjonen trolig mindre enn dette. NVE vurderer kostnadene ved tiltaket som svært gunstig i forhold til andre konsesjonsgitte vind- og småkraftverk. NVE mener likevel ikke ulempene kan forsvare den relativt beskjedne produksjonsøkningen.

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	6
NVEs vurdering	15
NVEs konklusjon	23
Vedlegg	24

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Sesskraft AS, datert 10.04.2018:

Sesskraft AS, ønsker å utnytte Instebotvatnet som reguleringsmagasin for Sesselva kraftverk i Vestnes kommune i Møre og Romsdal fylke, og søker med dette om følgende løyve:

1. Etter vassressurslova, jf.§ 8, om løyve til:
- å regulere Instebotvatnet mellom kote 726 og 728.

Vedlagte utgreiing gjev alle nødvendige opplysningar om tiltaket.

Regulering av Instebotvatnet til bruk i Sesselva kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ	Merknad
Nedbørfelt	km ²	20,7	
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	38,3	
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	58,5	
Middelvannføring	m ³ /s	1,22	
Alminnelig lavvannføring	l/s	61	Sesselva
Alminnelig lavvannføring	l/s	61	Hoemselva
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	133	Sesselva
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	42	Sesselva
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	134	Hoemselva
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	42	Hoemselva
KRAFTVERK			
Inntak	moh.	325	
Avløp	moh.	51,2	Senter turbin 54,2
Lengde på berørt elvestrekning	m	3,2	Sesselva
Lengde på berørt elvestrekning	m	1,4	Hoemselva
Brutto fallhøyde	m	270,8	
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,63	
Slukeevne, maks	m ³ /s	2,2	
Minste driftsvannføring	l/s	111	
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	20	
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	10	
Tilløpsrør, diameter	mm	1000	Overføring 800 mm
Tunnel, tverrsnitt	m ²	-	
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1870	Overføring 1617 m
Installert effekt, maks	kW	5100	
Brukstid	timer	3449	
MAGASIN			
Magasinvolum	mill. m ³	0,603	
HRV	moh.	728	
LRV	moh.	726	
PRODUKSJON			
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	0,75*	
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	1,1*	

Produksjon, årlig middel	GWh	1,85
*estimert ut fra forholdstall sommer/vinter		

ØKONOMI

Utbyggingskostnad regulering	mill.kr	3,1
Utbyggingspris regulering	kr/kWh	1,67

Sesselva kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	5,5
Spenning	kV	6,7

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	6
Omsetning	kV/kV	6,7/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	160
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Tiltakshaver er Sesskraft AS, som også er eier av Sesselva kraftverk i Tresfjorden i Vestnes kommune i Møre og Romsdal fylke. Sesskraft AS disponerer fall- og demningsretter i vassdraget, og innehar ifølge søknaden nødvendige rettigheter til å gjennomføre tiltaket. Det foreligger også en avtale mellom Sesskraft AS og Vestnes Vassverk LL for uttak av drikkevann i kraftstasjonen, som er en av forutsetningene for disponering av ovennevnte rettigheter.

Beskrivelse av området

Sesselva og Hoemselta er lokalisert på østsiden av Tresfjorden i Vestnes kommune, om lag 4,5 km nord for tettstedet Tresfjord. Begge elvene har sitt utspring i fjellområdene øst for Tresfjorden, på grensen til Rauma kommune. Instebotnvatnet er et fjellvann høyt i nedbørfeltet til Hoemselta som sammen med Sesselva inngår i produksjonsvannet til Sesselva kraftverk. Nedbørfeltene har en høy snaufjellandel, og de høyeste punktene er om lag 1200 moh. Elveløpet deler seg i Sesselva og Hoemselta cirka 2 km ovenfor utløpet. Instebotnvatnet munner ut i Hoemselta, som renner innom noen mindre vann før den renner forbi Hoemssætra. Nedre del av vassdraget bærer preg av menneskelig aktivitet med blant spor etter annet sagbruks- og mølledrift. På nordsiden av Sesselva går det vei opp til Sessætra og Daugstadsætra, og det er også flere andre skogsbilveier i området. For øvrig er området preget av beitebruk og tidligere seterdrift.

Teknisk plan

Søknaden omhandler en regulering for utnyttelse i eksisterende Sesselva kraftverk. Det planlegges ingen endringer i bygg eller på elektromekanisk utstyr i kraftstasjonen.

Reguleringer

Dagens vanntand i Instebotnvatnet er 727,5 moh ved normal vannstand. Det er søkt om tillatelse til senking av vannstanden med 1,5 m og heving med 0,5 m, dvs. 2,0 m reguleringshøyde.

Dam Instebotnvatnet

Inntaksdammen i Instebotnvatnet er planlagt ca. 10 m nedstrøms utløpet fra vannet med overløp på kote 728 moh (727,5 + 0,5). Dammen er planlagt som massivdam med en total lengde på ca. 9 m og største høyde 2,5 m. I lavbrekket blir det plassert en tappelupe og rør for slipp av minstevannføring. Ved siden av dammen er det planlagt et lukehus for plassering av hydraulikkaggregat, strømforsyning, anlegg for registrering av minstevannføring og overføring av signal.

Signalanlegg

For Sesselva kraftverk er det lagt fiberkabel og strøm opp til inntaket i Hoemselva. Her er det kapasitet for tilkobling av signal for vannstandsmåling og kjøring av tappelupe ved Instebotnvatnet. På grunn av manglende siktlinje kan det bli behov for en mellommast ved Blåfjellet oppstrøms Måsvatnet for signaloverføring. Synlige installasjoner blir:

- Antenne ved lukehus Instebotnvatnet, 4-5 m høy.
- Mellommast med antenne. 4-5 m høy.
- Mast med antenne ved inntak Hoemselva. 4-5 m høy.

Veier

Dammen ved Instebotnvatnet skal etter planen bygges veiløst. Det blir nødvendig å belte opp/ned en gravemaskin, fortrinnsvis på snødekt eller frossen mark. Frakt av bygningsmaterialer, betong og annet nødvendig utstyr er planlagt fraktet med helikopter.

Massetak og deponi

Det blir ikke behov for masseuttak eller deponi ved anlegget. Overskuddsmassene ved dammen blir benyttet til terrengarrondering lokalt.

Arealbruk

Inngrep	Midlertidig (anleggfase)	Permanent
Dam, lukehus og ev. signalmaster	500 m ²	150 m ²
Neddemt areal	3500 m ²	3500 m ²
Totalt	4000 m ²	3650 m ²

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I kommuneplanens arealdel er tiltaksområdet lagt ut som et LNF-område. Sesselva er én av fire elver som i kommuneplanens samfunnsdel er vurdert som aktuell for etablering av småkraftverk.

Fylkesdelplanen for inngrepsfrie naturområde for Møre og Romsdal

I fylkesdelplanen for inngrepsfrie naturområde for Møre og Romsdal (1997-2000), utarbeidet av Møre og Romsdal fylkeskommune, er fjellområdet mellom Måndalen og Tresfjorden vurdert som et regionalt viktig friluftsområde.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke del av et verna vassdrag.

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget er ikke del av nasjonale laksevassdrag.

Andre verneområder

Ingen deler av tiltaksområdet er vernet etter naturvernloven eller freda etter kulturminnelova eller andre verneplaner.

Energi- og klimaplan for Vestnes kommune

Vestnes kommune vedtok i 2011 en energi- og klimaplan. I følge planen skal kommunen ”legge til rette for og oppmuntre til etablering av småskala vannkraft såfremt de ikke havner i konflikt med miljø og/eller samfunn”.

EUs vanndirektiv

Sesselva er skilt ut som egen vannforekomst (ID 102-13-R), men utbyggingen av vassdraget fanges ikke opp i vann-nett.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse med høringsfrist 13.06.2018. NVE var på befaring i området den 21.06.2018 sammen med representanter for søkeren, kommunen, og privatpersoner med lokal forankring. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Vestnes kommune behandlet saken i planutvalget 12.06.2018 og vedtok mot to stemmer å fraråde konsesjon, med følgende begrunnelse og konklusjon:

«Med grunngjeving i saksutgreiinga, og med vekt på allmenne verdiar som friluftsliv, landskap og samla belastninga for vassdraga i kommunen, rår Vestnes kommune v/ Planutvalet i frå regulering av Instebotnvatnet. Dei samla fordelane ved tiltaket er vesentleg mindre enn skadene og ulempa for allmenta sine interesser.»

(...)

«I Vestnes er det no fleire ferdigbygde kraftverk. I nabovassdraget Tressa er det bygd eit kraftverk ved Øvstedal (1,3 MW) i Fossåna. Vidare er Misfjord kraftverk (1,67 MW), samt Sesskraft si utbygging av Sesselva m.fl. lengre ned i vassdraget. I tillegg er det bygd fleire småkraftverk i våre nabokommunar. Dette gjer at ein no snart må reise ut av Vestnes kommune for å oppleve intakt vassdragsnatur.

Kommunen var ikkje negativ til alle desse utbyggingane, men no finn ein at dei samla verknadane for det omsøkte tiltaket reduserer viktige friluftsområde. Følgjene er at kommunens innbyggjarar og kommande generasjonar sine moglegheiter til å oppleve urørt natur blir vesentleg redusert.

Vatn og vassdrag er dominerande natur- og opplevingselement i fjellet og fungerer ofte som naturlege turmål. Ei regulering av Hoemselva og oppdemming av Instebotnvatnet vil medføre eit irreversibelt inngrep i eit regionalt viktig naturlandskap som ikkje berre gjev konsekvensar for sjølve vassstrengen, men òg for omkringliggende landskap. Stryka ved Hoemssetra er markante landskapselement som er godt synlege i eit stort landskapsrom. Dei representera saman med fiskevatna i Hoemsdalen og Instebotnvatnet, unik natur og opplevingsverdiar i kommunal samanheng. Verdien av stryka og Instebotnvatnet forsterkast ved at område er unikt i høve til liknande naturmiljø i kommunen.

Etter ei heilskapleg vurdering, finn ein at fordelane ved tiltaket er vesentleg mindre enn skadene og ulempa for allmentas interesser. Samla belastning på naturområda vil bli alt for stor til å kunne tilrå nye inngrep. Omsynet til allmenne verdiar som friluftsliv, landskap og naturverdiar er viktigare enn interessene til utbyggarane. På sikt vert samfunnsnytta større om vassdraga vert urørde. Med grunngjeving i saksutgreiing, og med vekt på allmenne verdiar som friluftsliv, landskap og unike naturverdiar i kommunale samanheng, rår ein i frå utbygginga.»

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har i brev av 20.07.2018 kommet med følgende innspill:

«Omsøkte regulering ligg i eit område/region med fleire tidlegare utbyggingar. Innanfor få år er Øvstedalen kraftverk, Misfjord kraftverk og Sesselva kraftverk realisert.

Fylkesmannen vil sterk rå i frå i tillegg å regulere Instebotnvatn med bortføring av vatn frå elvedraga nedstraums.»

(...)

Konklusjon

Søknaden konkluderar med at konsekvensane ved ei utbygging samla vurdert er lite negativ.

I vår vurdering av aktuelle sak vel vi å rette fokus på å ivareta uberørtheit i denne delen av vassdraget. Nedre del er i dag utbygd med m.a. reduksjon av det markerte landskapselementet Liafossen som no ytterlegare vert redusert gjennom planane som ligg føre.

Fylkesmannen er kjend med at kommunen går imot søknaden. Vi slutter oss til kommunen si vurdering og konklusjon. Likeeins er vi samd med Naturvernforbundet i Møre og Romsdal sin argumentasjon mot søknaden.

På denne bakgrunnen vil Fylkesmannen sterk rå i frå å regulere Instebotnvatn med bortføring av vatn frå elvedraga nedstraums.»

Uttalelsen til Fylkesmannen har også flere bilder av tiltaksområdet, samt ytringer om at biologisk mangfold er noe mangelfullt kartlagt.

Møre og Romsdal fylkeskommune skriver følgende i brev av 11.06.2018:

«Møre og Romsdal fylkeskommune har ut frå sine ansvarsområde følgjande merknader:

Automatisk freda kulturminne

Vi har ingen merknader til søknaden om konsesjon, men ber om å få tilsendt detaljerte kart og planteikningar tidleg i detaljplanleggingsfasen. Det kan også vere aktuelt å delta på eventuelle fellessynfaringar som ledd i prosessen.»

Direktoratet for Mineralforvaltning (DMF) har i brev av 12.06.2018 kommet med følgende uttale:

«Mineralske ressursar er ikkje-fornybare naturressursar som berre kan nyttast der dei naturleg førekjem. DMF registrerer at inntaket til Sesselva kraftverk ligg innanfor ein sand- og grusførekomst. Denne er av Noregs geologiske undersøking (NGU) registrert som lokalt viktig, og det er fleire stader innanfor førekomsten drevet uttak av masser. Meir informasjon om førekomsten finnast i NGU sin grus- og pukkdatabase.

Planlagde tiltak ser ikkje ut til å medføre ytterlegare beslaglegging av førekomstane enn det allereie eksisterande kraftverket. DMF har difor ingen merknader til søknad om løyve til regulering.

For nærmare informasjon om minerallova med tilhøyrande forskrifter, sjå heimesida vår på www.dirmin.no»

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal har i brev av 12.06.2018 følgende oppsummering:

«Det manglar undersøking av biologisk mangfald frå Instebotnvatnet til noverande inntak. Vurderinga av ny vassføring frå kraftstasjonen og ned til sjøen manglar. Mosefloraen ser ut til å vere ganske rik og litt spesiell, noko som gjer at ein bør vere varsam med å regulere vatnet. Instebotnvatnet representerer for friluftslivet spesielle kvalitetar som vi ikkje har så mykje igjen av. Produksjonsauka er lita, samanlikna med dei ulempene som skuldast tiltaket. Det bør ikkje gjevast løyve til regulering av Instebotnvatnet.»

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Møre og Romsdal konkluderer med følgende i brev av 13.06.2018:

«Ut frå landskapsomsyn, friluftslivsinteressene, biologisk mangfald og ei samla vurdering av konsekvensane av ei kraftutbygging, rår vi til at Sesselva kraftverk ikkje får utvida konsesjonen sin til å demme opp Instebotnvatnet. Vi er uenig i verdivurderingane som søkjar har gjort knytt til gode rasteplassar, fisket, hekkeplassar, gyteplassar, spanande juv, imponerende fossestryk og idylliske kulpar, og erfaringsmessig tvilar vi på emna søkjaren har til å halde seg til sin eigen søknad.»

FNF har også flere bilder av tiltaksområdet i sin høringsuttalelse.

Grunneierne ved gårdene Jemtegård, Hoem og Fagervik (Uren mfl.) har i separate brev med samme innhold, datert 05.06.2018, kommet med følgende uttalelse:

«I samband med at Sesskraft A/S søker om løyve til å regulere Instebotnvatnet i Vestnes kommune, vil underskrivne grunneigarar på gardane Jemtegård, Hoem og Fagervik komme med følgjande uttale:

Pkt. 1. Auke i kraftproduksjonen i høve til aktuell regulering.

Sesskraft A/S har nå ein årleg middelproduksjon på elektrisk kraft på 16.8 GWh. Med regulering av Instebotnvatnet reknar ein med å produsere 18.55 GWh årleg. Dette utgjør ein auke på ca. 11 %. Sett frå grunneigarane si side verkar dette lite effektivt når ein vurderer det opp i mot dei inngrepa i naturområdet som reguleringa vil føre med seg. I utgangspunktet går difor grunneigarane inn for at prosjektet ikkje vert gjennomført og at området også framover blir bevart som den naturperla det er i dag.

Pkt. 2. Oppdemming og tørrlegging.

Ifølgje konsesjonssøknaden vil det å auke vassnivået med 0.5 meter føre til eit neddemt areal på ca. 3.5 dekar og tørrlagt areal ved nedtapping vil utgjere ca. 5.5 dekar. Når eit areal på ca. 9 dekar blir påverka av reguleringa, vil vi karakterisere det som eit vesentleg inngrep i naturområdet. Dersom konsesjon skulle bli gjeven, ber vi om at reguleringsnivået på 2 meter blir vurdert redusert for å gjere såra i naturen mindre. Vi ser det som særleg viktig at reguleringsintervallet i månadene juni, juli og august blir sett til maksimalt 1 meter. Dette vil redusere dei negative verknadene av tørrlegging visuelt sett. Vi føreset vidare at vassnivået i Urvatnet ikkje blir vesentleg påverka av reguleringa i Instebotn. Særleg i sommerhalvåret blir området mykje brukt til friluftsliv kombinert med fiskeing i vatnet. Det er difor viktig at verknader av reguleringa ikkje blir merkbar her.

Pkt. 3. Fiskefauna

Dei siste 10 åra har det vore bra produksjon av fisk i Instebotnen, noko som kan skuldast milde vintrar med etterfølgjande gode gytetilhøve. Fiskebestanden er nå så stor at den er på kanten av det vatnet tåler. Fisken har begynt å misse den raude kjøttfargen p.g.a. stort beitepress i botndyrfaunaen. På kort sikt vil ei regulering vere positiv for fiskebestanden, men på lenger sikt vil den tynnast kraftig ut p.g.a. minimale gytetilhøve. Nedtapping vinterstid vil tørlegge mykje av rogn i innløpsosane. Fisken som sist vart utsett i Instebotnvatnet er regnbogeaure. Det er ei vårgytande art som neppe kryssar seg med vanleg aure, som gyter om hausten. Dersom reguleringa fører til at fiskebestanden blir redusert eller døyrt ut, må Sesskraft A/S sørge for at det blir etablert ny bestand i vatnet etter ei fagleg vurdering. Dette må og gjelde ved eventuelle negative verknader i Urvatnet.

Pkt. 4. Fuglefauna

Sidan 2015 er det mellom anna gjort følgjande observasjonar i området: 2 storlompar, 2 storlom og 3 smålom. 22.juli 2017 vart det observert ei brun ugle på storleik med ei kongeørn. Med tanke på området ho vart sett i, er dette mest truleg ein hubro, ikkje slagugle eller lappugle. Fjellvåk har tidlegare hekka i Blåfjellet, men dei siste 6-7 åra har paret brukt ein lokalitet nærare Hoemsetra.

Pkt. 5. Omsyn til beitedyr i området.

Ei regulering av Instebotnvatnet vil skje i eit beiteområde som i hovudsak blir nytta av sau. Beitedyra kryssar som regel elva ved utløpet av vatnet. Når dammen eventuelt blir bygd, må det etablerast nytt kryssingspunkt slik at dyra framleis kjem seg trygt over elva. Dette gjeld og for

turistar og andre som ferdast i området. Sjølve utforminga av kryssingspunktet kan eventuelt avtalast med grunneigarane seinare.

Pkt. 6. Damanlegg og lukehus.

Inntaksdammen er planlagt bygd som massivdam i betong. Grunneigarane ser det som viktig at arbeidet blir utført slik at dammen fell mest mogeleg naturleg inn i terrenget både når det gjeld utforming og farge. På same måte er det viktig at lukehuset blir plassert så skånsomt som mogeleg i området og at dimensjonane på bygget, til dømes høgda, ikkje markerer seg meir enn naudsynt. Her vil også fargevalet vere viktig og vi ser det som naturleg at taket blir tekt med torv. Til anleggsfasen er det planlagt å transportere ei gravemaskin inn i området. Eventuelle skader i terrenget etter transporten må utbetrast. Det er spesielt viktig at seterstien og bruene ikkje blir skada. Likevel vil grunneigarane tilrå at ein vel å bruke ei maskin som kan flygast inn til anlegget. Med dette ber vi om at det blir lagt vekt på synspunkta våre når konsesjonsøknaden skal vurderast og vi reknar med å bli inviterte til eventuelle synfaringar som skal gjennomførast i området.»

Brit Karen Vike har i brev av 09.06.2018 kommet med følgende uttalelse:

«Eg vil med dette legg inn protest mot at Sesskraft AS får tillating til å regulere Instebotnvatnet i Vestnes kommune.

Instebotnvatnet ligg langt til fjells, i eit område som har vore skjerma mot utbyggingar so langt. Nettopp difor er det eit kjært friluftsområde for meg og mange eg kjenner. Instebotnvatnet ligg øverst i eit vassdrag som også heng saman med tre andre vatn; Måsvatnet, Urvatnet og Trollvatnet. Eg har nytta området både til fiske og turgåing. Dei omkringliggende fjella, Sessknubben, Auspespetind og Trolltind eignar seg godt for toppturar og tinderangling.

For meg er det området sin urørte kvalitet som gjer det verdifullt. Ein stor dam, sår etter «oppbelting» av gravemaskin, og master for å overføre signal til dammen vil øydelegge dette. Dersom utbygging vert tillat vil me miste areal i INON sone 1 og 2. Som alltid vil utbyggarar hevde at dette er snakk om eit lite areal, men det er akkurat på denne måten me mistar urørt areal i Noreg. Mellom 2008 og 2012 mista me nesten 900 km² inngrepsfritt areal, og hovudårsakane er vegbygging og kraftutbygging. Større områder utan tekniske inngrep er ein del av den norske naturarven, men det byrjar diverre å bli ein knapphetsressurs.

I tillegg til naturverdien som ligg i det urørte, har eg otte for korleis dette inngrepet vil påverke det biologiske mangfaldet i området. Når me har gått der har me fleire gonger møtt på Fjellvåk, ein fugl som nok også har valgt området på grunn av kor urørt det er. Fjellvåken som hekkar ikkje langt frå den planlagte demninga, som hevda i søknaden, men i sida til blåfjellet, rett vest for vatnet. Denne var sist gong observert for to år sidan av meg. Då gjekk eg opp sida frå instebotnvatnet til blåfjellet, og om lag halvvegs oppe kom den skrikande, sannsynlegvis fordi reiret var rett i nærleiken. Eg kjenner ikkje den nøyaktige hekkestaden, men det gjer so vidt eg kan forstå ikkje bioreg heller. Då går det ikkje an å skrive at den hekkar skjerma frå utbygginga.

Funna av sjeldne og trua moseartar, Snøotmose og Skovlemose, bør også vege tungt mot ei utbygging. Sjølv om dei registrerte funna ligg marginalt over planlagt reguleringszone, er det ingen grunn til å tru at dette er dei einaste eksemplara rundt vatnet. Det er høgt sannsyn for at populasjonen av begge artane vil verte påverka av at vasstanden vert endra både opp og ned.

Regulering av Instebotnvatnet vil ha innverknad på eit vassdrag som går frå fjell til fjord, berre for å kunne produsere kraft nok til 90 husstandar. Samtidig bygger ein ut straumforsyning til den nærliggande Sessetra og Daugstadsetra slik at vinninga går opp i spinninga. Dei positive verknadane av utbygginga er heilt minimale for samfunnet, og dei negative verknadane er store for oss som nyttar området. Eg håpar difor at NVE vil avslå denne søknaden.»

Daugstad og Vike utmarkslag v/ Vidar Løvik har i brev av 08.06.2018 kommet med følgende uttalelse:

«I forbindelse med at Sesskraft A/S søker om løyve til å regulere Instebotnvatnet i Vestnes kommune, vil Daugstad og Vike Utmarkslag (heretter kalt Utmarkslaget) komme med følgende uttalelse:

Pkt. 1. Økning i kraftproduksjonen sett opp mot dagens regulering.

Sesskraft A/S har nå en årlig middelproduksjon av elektrisk kraft på 16.8 GWh. Med regulering av Instebotnvatnet regner man med å produsere 18.55 GWh/år. Dette utgjør en økning på ca. 11 %. Sett fra Utmarkslaget sin side virker dette lite effektivt når man vurderer det opp mot de inngrepene i naturområdet som reguleringa vil føre med seg. Som hoved-uttalelse går derfor Utmarkslaget inn for at prosjektet ikke blir realisert, og at området også fremover blir bevart som den naturperla det er i dag. Området rundt Instebotnvatnet er en av de siste plassene i nærheten man kan oppholde seg i, uten å se noe av dagens sivilisasjon. Daugstad og Vike Utmarkslag ønsker området bevart sånn, for rekreasjon og uforstyrta naturopplevelser.

Pkt. 2. Oppdemming, tørrlegging og tekniske installasjoner:

Lest ut fra søknaden ønsker Sesskraft å demme opp 0,5 meter over opprinnelig overflate-kote, (kote 729) og tappe 1,5 meter ned under opprinnelig overflate-kote, en variasjon i vannstanden på 2 meter. Dette ser Utmarkslaget på som et vesentlig inngrep, da et sted mellom 8 og 10 dekar vil bli berørt av reguleringen. De periodene vannet er mest nedtappet vil etter Utmarkslagets mening være det mest skjemmende inngrepet. Ei demning og signalmaster vil og virke forstyrrende inn i naturbildet. Når det gjelder fisk og fauna har Utmarkslaget følgende innspill: Ved regulering så vil planter bli oversvømt og områder utenfor elveosser blir lagt tørt i perioder. Ut fra vedlagt rapport fra undersøkelsen så mener Utmarkslaget at konsekvenser ikke er godt nok utredet. (Rapport fra Bioreg 2017) Området er stort, og de som undersøkte området gikk opp, undersøkte og gikk ned igjen i løpet av en liten dag. Her mener Utmarkslaget at grundigere undersøkelser må til, også tidligere på året. Vi setter i tvil om undersøkelsene er grundig nok utført, sett opp mot tidsbruk og størrelsen på undersøkt område. Konsekvensen for fiskebestanden er også usikkert og etter Utmarkslaget sin mening ikke godt nok utredet. Hva blir konsekvensene utenfor innløpene til vannet, når 1,5 meter blir tørrlagt? Her antas at fisk har gytemulighet, vi vet at fisk reproducerer. Hvilke konsekvenser for fiskevandring og reproduksjon vil ei oppdemming av utløp få? Hvilke konsekvenser vil oppdemming og ned tapping få for Urvatnet med tilstøtende områder? Dette finner vi ikke utredet. Hvordan vil Sesskraft dokumentere og måle vannføring i elva som renner fra Instebotnvatnet, slik at de kan følge pålegg om minstevannføring? Hvordan vil Sesskraft utføre vedlikehold, og transport av utstyr til installasjoner ved en eventuell konsesjonstildeling? Utmarkslaget ønsker overnevnte spørsmål grundigere utredet og besvart.

Pkt. 3. Område som rekreasjons og naturopplevelseshet:

Som nevnt innledningsvis ønsker Utmarkslaget området ved Instebotnvatnet, og tilstøtende områder bevart uberørt av inngrep. Utmarkslaget planlegger ei åpen bu/en gapahuk ved

Urvatnet, som kan brukes av alle. Områdene ved Instebotnvatnet og tilstøtende områder er aktivt brukt, Utmarkslaget er bekymret for hva inngrep kan føre til med tanke på interessen for videre bruk av dette området. Turmålet Instebotnen er meget spesielt grunnet den skjermingen man opplever fra den moderne sivilisasjonen. Utmarkslaget selger også jaktkort for småvilt i området. Rype og Hare. Det skrives i søknaden at rypebestand er lav, rypebestanden varierer fra år til år. Fisking: Området Instebotnen blir aktivt brukt til å fiske. Utmarkslaget har avtalt med nausteier Eldar Ove Hoem at båt kan lagres i naust. Båt er tenkt brukt til fiske og kultivering. Båt som Utmarkslaget disponerer flyttes mellom Trollvatnet, Urvatnet og Instebotnvatnet.

Pkt.4. Fuglefauna

Siden 2015 er følgende observasjoner gjort: 2 storlom-par, 2 storlom og 3 smålom. Den 22.juli 2017 ble det observert ei brun ugle på størrelse med ei kongeørn. Med tanke på området den ble observert i, er dette mest trolig en hubro, ikke slagugle eller lappugle. Fjellvåk har tidligere hekket i Blåfjellet, men de siste 6-7 årene har paret brukt en lokalitet nærmere Hoemsetra.

Pkt. 5. Dersom Sesskraft får godkjent søknad om konsesjon for Regulering av Instebotnvatnet:

Utmarkslaget er bekymret for spor i naturen som ei oppdemming vil medføre. Dette på grunn av anleggsvirksomheten. Nevner som følger: Frakt av gravemaskin: Her må skog fjernes i trase som maskin er tenkt transportert. Utmarkslaget er opptatt av at maskin må fraktes når forholdene tilsier det, på godt frossent underlag. Spor leges saktere jo høyere opp i terrenget man kommer. Alt av utstyr som kan bli fraktet med helikopter bør fraktes av helikopter, også gravemaskinen. Spor ved oppsetting av installasjoner, nevner demning og luke-hus. Tidspunkt arbeidet utføres: Her ber Utmarkslaget at man tar hensyn til hekkeperioder, og ikke utfører arbeider i perioder med egglegging, ruging og før kyllinger blir flygedyktige. Utmarkslaget mener høsten er den minst belastende perioden for arbeide. Demning. Her ønsker Utmarkslaget at demning stein-settes med naturstein for å kamuflere denne. Isfiske: Området blir brukt til isfiske. Ved ned-tapping vinterstid vil isen være usikker, og den muligheten bortfaller. Sår i naturen som følge av aktivitet må utbedres. Eller ber Utmarkslaget om en så skånsom behandling av naturen som mulig. Luke-hus: Utmarkslaget ber om at Sesskraft bygger deler av dette som ei åpen bu for alle, med mulighet for overnatting.

Et godt samarbeid mellom Utmarkslaget og Sesskraft, hvor Sesskraft er behjelpelig med transport av båt til kultivering, kultiveringsgarn, ved o.l. Utmarkslaget ønsker også å bli invitert med på befaringer og planleggingsmøter. Åpenhet og god orientering/dialog sees på som viktig og tillitsskapende. Utmarkslaget ber også om at Sesskraft vil være behjelpelig med frakt av materialer for åpen bu/gapahuk tenkt ved Urvatnet. Overvåking av fiskebestand og kondisjonen av denne: Utmarkslaget ser det som en forutsetning at Sesskraft gjør nødvendige tiltak for å ivareta fiskebestanden i både Urvatnet og i Instebotnvatnet. Her må legges til grunn følgende: Fisketetthet, dersom det blir en nedgang i bestanden plikter Sesskraft å se til at ny fisk blir satt ut. Dette i samråd med Utmarkslaget. Vannene bør være i balanse, ikke så mye fisk at det ikke er bærekraftig, samtidig ikke for lite fisk. Utmarkslaget ønsker å bistå i vurderingene angående dette.»

Einar Martin Vike og Marit Årseth Vike har i brev av 08.06.2018 kommet med følgende uttalelse:

«Syner til Sesskraft sin søknad om å regulere Instebotnvatnet. Å ta til med inngrep i dette fjellområdet synes eg vil vere meiningslaust. Fjellområdet rund Instebotnvatnet, Trollvatnet,

Måsvatnet og Urvatnet er eit lite, men verdifullt område i Vestnes kommune. Området har so langt vore spart for inngrep. Det er eit fint turområde som eg nyttar både vår, sommar og haust.

Ved Instebotvatnet har eg ofte sett Fjellvåk, seinast sist sommar, då den tydeleg hadde ungar der. Alle desse vatna vert nytta til fiske om sommaren. Eg kan ikkje forstå anna enn at ei regulering av Instebotvatnet vil ha negativ verknad for fiske i Urvatnet. Samfunnsnytta av at dette fjellområdet får ligge urørt, må vere mykje større enn av at det vert produsert straum til 90 husstandar. Det skjer stadig inngrep i form av vegbygging, nye hyttefelt og kraftutbygging i Vestnes kommune dei seinare åra.

Eg kan vanskelig sjå at det er skrikande mangel på straum som kan nyttast som grunngeving for dette inngrepet. Då kraftverket i Sesselva var etablert, førte det til at det vart lagt fram straum til Sessetra og Daugstadsetra. Det kan vel seiast å vere rein luksus, då bør me også ha råd til å la Instebotvatnet og området rundt ligge i fred.»

Tilleggsopplysninger

Fylkesmannen i Møre og Romsdal søkte om utsatt høringsfrist i e-post av 15.06.2018:

«Fylkesmannen fremmet innsigelse til Sesselva kraftverk, viser til vårt brev 05.07.2013. Innsigelsen var begrunnet med at tiltaket kom i konflikt med verdifulle naturtyper, medførte negative virkninger for flora og fauna i elvekløfter og gav redusert naturopplevelse i fosselandskapet med Liafossen som høydepunkt. Fylkesmannen opprettholdt sin innsigelse selv etter at utbyggingsplanene ble justert. Innsigelsen ble forsterket ved at lignende vassdragssystem, Fossåna inst i Tresfjorden og Misfjord ved Flatevågen, er utbygd. Begge disse vassdraga har fått sin opprinnelige natur og sitt karakteristiske fosselandskap redusert/utbygd til kraftformål.

Til høring og synfaring nå

Fylkesmannen har dessverre ikke anledning å delta på sluttbefaringen 21. juni. Vi vil senere gjennomføre egen befaring og ber om utsatt frist vårt skriftlige svar på søknaden.

Håper dette lar seg gjøre.»

Da fristen allerede var gått ut, informerte NVE om at Fylkesmannen hadde mistet innsigelsesretten, men at vi ville ta ev. framtidige innspill med i videre saksgang.

Kjell Andre Smisetfoss kom med en tilleggsuttalelse i etterkant av NVEs sluttbefaring i e-post av 05.07.2018:

(...)

«sender noe bilder samt noen kommentarer etter sluttbefaringen i Innstebotnen. Med tanke på at utløpsoset i Innstebotnen er ganske grunt, og at utløpselva har lite fall de første omlag 100 meterene, vil inngrepet bli atskillig større enn vist på figur i konsejonssøknad. Dette pga. av at eksisterende bunn i vannet og utløpselven må senkes for å oppnå en nedtappingshøyde 1,5m. I dette området må det da bygges forstøtning eller det må legges i rør. Det er ikke undersøkt hvor langt ned det er til fast fjell, det er derfor usikkerhet rundt demningsforankring. Jordmassene ved den planlagte demningen består, som vi så av grus og sandmasser dårlig egnet til demningsforankring. Spunting kan da bli aktuelt til forankring, en metode som krever stort og tungt utstyr og gir større mulighet for terrengskader.

Urvatnet

Urvatnet har et utløpsos med dybde på 70-100 cm ved normalvannstand, det er derfor meget sannynlig at det vil bli påvirket av en regulering av Innstebotnen. Vannet i elva fra Innstebotnen utgjør omtrent halvparten av innløpsmengden til Urvatnet. Legger ved et bilde av Urvatnet ved liten vannføring i begge innløpselver, bildet er tatt 23.10.2016 to dager etter at isen la seg.

Reservevannkilde til Vestnes Vassverk

Det ble under sluttbefaringa argumentert at et regulert Innstebotn vil være en sikkrere reservevannkilde til Vestnes Vassverk, omlag til 14 dager ved fulle magasin ifølge konsesjonssøknad. Dette forutsetter at det magsinerte vannet ikke er benyttet til kraftproduksjon, hovedformålet for utbyggingen. Undertegnede kan derfor ikke se at et regulert og nedtappet Innstebotn brukt til kraftproduksjon, fremstår som en bedre reservevannkilde enn om det forblir uregulert. Viser derfor til vilkår angående reservevannkilde i Sesskrafts eksisterende konsesjon.

Fugl og fisk.

Det er nevnt i konsesjonssøknaden/biologisk registrering at det ikke er observert sjeldne dyr eller fugler i området. Den store ugla nevnt i fråsegn frå Bergheim ble observert 22.07.2017, den ga også lyd fra seg av og til kveldene forut observasjonen. 15.11.2017 ringte Oddvar Olsen undertegnede og fikk informasjon om observasjonen, samt informasjon om fiskebestanden. Legger ved noen bilder av ørret fra Innstebotnen.»

For fullstendig uttalelse med bilder, se NVEs nettsider eller offentlig postjournal.

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Møre og Romsdal har i den offentlige høringen kommet med kommentarer knyttet til eksisterende inntak i Hoemselva og Sesselva kraftverk. NVE følger opp innkomne kommentarer til eksisterende kraftverk i en separat sak.

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene

Søker har utarbeidet et notat som tabellarisk sammenstiller innkomne høringsuttalelser, NVE-ref. 201709239- 24. I dette notatet har søker følgende generelle kommentarer:

«Søknad om konsesjon etter vassresurslova om å regulere Instebotnvatnet, oppstraums inntaket for Sesselva kraftverk, i Tresfjorden - Vestnes kommune, har vore ute på offentlig høyring. NVE har motteke 12 høyringsuttalar til søknaden og oversendt desse til søkjar, Sesskraft AS, for kommentar. Høyringsuttalane har vore gjennomgått av Bystøl AS, som tidlegare har utarbeidd søknaden om reguleringa på oppdrag for søkjar.

Ein del av høyringsuttalane er lite grunngjevne og har eit stort innslag av kjenslemessig tilhøve til tiltaksområdet. Vi har valt å ikkje kommentere desse.»

For kommentarer til hver enkelt uttalelse viser vi til notatet som er tilgjengelig på NVEs nettsider eller via offentlig postjournal.

NVEs vurdering

For vurderinger fra konsesjonsbehandlingen av Sessselva kraftverk viser vi innledningsvis til NVEs vedtak av 12.05.2014, samt OEDs klagebehandling og klageavgjørelse 05.09.2014.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Eksisterende utbygging utnytter et nedbørfelt på 20,7 km², med en beregnet middelvannføring på 0,68 m³/s i Sessselva og 0,54 m³/s i Hoemselve (1,22 m³/s totalt). Kraftverket har en maksimal slukeevne på 2,2 m³/s, og minste driftsvannføring er 0,11 m³/s. Avrenningen er relativt stabil med dominerende høst- og vårflo. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 133 l/s og 42 l/s i Sessselva og 134 l/s og 43 l/s i Hoemselve. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 61 l/s for hver av elvene. I eksisterende utbygging i Sessselva slippes det en minstevannføring på 135 l/s i perioden 1.5. til 30.9. og 40 l/s resten av året, mens det i Hoemselve slippes en minstevannføring på 270 l/s i perioden 1.5. til 30.9. og 40 l/s resten av året. Planlagt slipp av minstevassføring fra reguleringsdammen i Instebotvatnet er 20 l/s om sommeren og 10 l/s om vinteren. Dette tilsvarer omtrent to ganger 5-persentilene.

Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Maksimal slukeevne tilsvarer ca. 180 % av middelvannføringen. Ifølge søknaden vil det være 15 dager med overløp ved hovedinntaket i Hoemselve i et middels vått år, mot 30 dager uten reguleringen. Gitt omsøkte regulering, vil det i et middels vått år være 17 dager der vannføringen i Hoemselve er mindre enn summen av minste driftsvannføring og minstevannføring, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. I disse beregningene er det brukt 2 m regulering og største tappekapasitet på $0,95 * Q_{max}$ for kraftverket, med følgende driftsmønster: Tappeluke åpner ved LRV + 1 m, og stenges ved LRV. Antall dager med overløp påvirkes av variasjon i avrenning over året, og vil ved en regulering avhenge sterkt av størrelsen på flommer og vannstanden i magasinet ved flomhendelser.

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig økning kraftproduksjon i kraftverk til omtrent 1,85 GWh fordelt på 0,75 GWh vinterproduksjon og 1,1 GWh sommerproduksjon, estimert ut fra forholdstall sommer/vinter. Byggekostnadene er estimert til 3,1 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 1,67 kr/kWh.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden, og vi har gjort enkle beregninger av produksjon i kraftverket og flomdemping i Instebotvatnet. Vi kommer frem til en produksjonsøkning på maksimalt 1,1 GWh/år. Dette er vesentlig lavere enn økningen som er anslått i konsesjonssøknad. Dette skyldes trolig at utnyttelsesgraden i vassdraget ved regulering av Instebotvatnet er beregnet av NVE til å øke fra 78 % til 83 %, mens søker har lagt til grunn en økning fra 78 % til 87 %.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige kostnadsavvik i forhold til søkers beregninger, men har som nevnt ovenfor kommet fram til vesentlig mindre produksjon. Søkers kostnadsestimert og NVEs produksjonsanslag gir en utbyggingskostnad på 2,82 kr/kWh.

Energikostnaden over levetiden (LCOE) er beregnet til 0,26 kr/kWh (usikkerhet i spennet 0,22-0,29). Energikostnaden over levetiden tilsvarer den verdien kraften må ha for at prosjektet skal få positiv nettonåverdi. Beregningene forutsetter en kalkulasjonsrente på 6 %, økonomisk levetid på 40 år og drifts- og vedlikeholdskostnader på 2 øre/kWh.

NVE har også vurdert søkers produksjonstall. Dette vil gi en LCOE på 0,19 kr/kWh, med et utfallsrom fra 16-22 øre/kWh.

Uavhengig av hvilken produksjonsøkning som legges til grunn, vil prosjektet trolig være lønnsomt i det norsk-svenske elsertifikatsystemet, også uten elsertifikater. Av de vind- og vannkraftprosjektene som har endelig konsesjon er tiltaket vurdert til å ligge blant de beste 20 % av prosjektene.

NVE vurderer kostnadene ved tiltaket som svært gunstig i forhold til andre vind- og småkraftverk som har endelig konsesjon per 4. kvartal 2017, men som ikke er bygget. Ved en eventuell konsesjon til prosjektet vil det likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten til prosjektet.

Landskap, friluftsliv og brukerinteresser

Tiltaksområdet ligger i landskapsregion 22 «Midtre bygder på Vestlandet» (Puschmann 2005). Vassdragene Hoemselva og Sesselva inngår i fjordlandskapet i Tresfjorden ved Vestnes i Møre og Romsdal. Hoemselva har sitt utspring i fjellområdet vest for Trolltinden, og renner nordvestover via Instebotnvatnet, videre gjennom Urvatnet mot selve Tresfjorden. Nedbørfeltet varierer fra over 1200 moh. høyde til Instebotnvatnet på kote 727,5. Høyeste fjell ligger på østsiden av vatnet, Øspetinden, på 1228 moh. Rundt Instebotnvatnet er det bratte fjellsider på øst-, sør- og vestsiden, der sistnevnte er den bratteste. Her er det skredområder og ur som dominerer, mens sør- og østsiden er mindre bratt med mer sammenhengende vegetasjonsdekke.

Sesselva ligger relativt lavt i terrenget med bratte skrenter mot tilgrensende landskap. Hoemselva ligger mer eksponert, med Liafossen som skiller seg ut som et markant landskapselement som er godt synlig på lengre avstander ved store vannføringer. Det samme gjelder elvestrengen i Hoemselva ved Hoemssætra, se figur 1 og 2. Liafossens inntrykkstyrke er imidlertid noe forringet gjennom utbyggingen av Sesselva kraftverk, som har inntak i både Sesselva og Hoemselva. Disse elvene har samløp et stykke nedenfor Liafossen, som i dag har en fastsatt minstevannføring på 270 l/s. Av annen infrastruktur i området går det vei frem til Sessetra og Daugstadsætra, og det er også etablert turstier i området ved Liafossen og Sakselia. I følge søknaden benyttes disse områdene noe til friluftsliv. For atkomst til Hoemssætra er det i dag mulig å benytte seg av vei til inntaket til Sesselva kraftverk, og gå videre derfra.

Ettersom NVEs vedtak om konsesjon til Sesselva av 12.05.2014 både var påklaget og inneholdt innsigelser, ble saken sendt til klagebehandling i Olje- og energidepartementet (OED). I både OEDs og NVEs vedtak er fossens resterende dynamikk ved en utbygging vektlagt. NVE mener at en regulering av Instebotnvatnet i stor grad vil ta bort den resterende dynamikken i vassdraget. I OEDs retningslinjer for behandling av små kraftverk, skriver departementet blant annet følgende om sentrale problemstillinger om utbyggingsaker fjordlandskap:

«Potensialet for utbygging av små kraftverk er spesielt stort i vestnorske fjorder. Områdene opplever derfor et betydelig utbyggingspress. Det er en planmessig utfordring å tilpasse utbyggingen til de særegne landskapskvaliteter som fjordene representerer og forhindre uheldige og utilsiktede virkinger. Det er særlig viktig å ta hensyn til hvordan utbygging vil påvirke landskapsrommet. Bortfall eller reduksjon av ett viktig enkeltelement, for eksempel en

foss, kan få stor innvirkning på den totale landskapsopplevelsen. Samtidig må en være spesielt oppmerksom på sumvirkninger av flere inngrep og effekten av "bit for bit" utbygging.»

Figur 1: Sesselva og Hoemselva sett fra vestsiden av Tresfjorden. Liafossen med rørgata til Sesselva kraftverk ligger omtrent midt i bildet, mens fossebergstrekningen ved Hoemsætra ligger opp på skrå til høyre. Liafossen har en vannføring i nærheten av nivå for minstevannføring (270 l/s). Foto: NVE

Fylkesmannen i Møre og Romsdal la også stor vekt på negative virkninger for Liafossen som landskapselement i sin innsigelse til Sesselva kraftverk. I høringen av reguleringen av Instebotnvatnet, mener Fylkesmannen at det markerte landskapselementet Liafossen vil bli ytterligere redusert gjennom omsøkte planer. Vestnes kommune fraråder også reguleringen, og har i sin høringsuttalelse følgende beskrivelse av områdets landskap og friluftsliv:

«Området sin verdi til utøving av friluftaktiviteter blir vesentleg redusert ved oppdemming av Instebotnvatnet i kombinasjon med at ytterlegare 3,5 km med elv blir råka av utbygging. Dette gjeld opplevinga av heile vassdraget, ikkje minst oppdemminga av ei fjellvatn og dei markante stryka ved Hoemssetra som utgjer viktige og unike landskapselement i vassdragsnatur i kommunen.

Tilretteleggingsarbeid med skilting, stinett og klopper o.l. vitnar om korleis dette området er gjort tilgjengeleg for dagens innbyggjarar og besøkande. Område er lett tilgjengeleg for allmenta og har såleis eigenskapane både til nærfriluftsområde og som eit større regionalt friluftsområde. Sjølv om fyrste delen av vassdraget dessverre no er utbygd og oppstykk, opplevest naturen lengre opp og inn i fjellet, som urørt. I fylkesdelplanen for inngrepsfrie

naturområde for Møre og Romsdal, utarbeidd av Møre og Romsdal Fylkeskommune, er desse fjellområda, som kun to i heile kommunen, vurdert som eit regionalt friluftsområde. Området er òg registrert som friluftsområde hos Fylkesmannen i Møre og Romsdal, jfr. www.gislink.no. Sakselia og opp vidare langs Hoemselva er eit viktig friluftsområde for fjell- og toppturane aust i kommunen, der vassdraget med dei markante stryka ved Hoemssetra er særst viktige moment i opplevingsmangfaldet av friluftslivet. Ein viser her til turboka til Fjells i Vestnes (Eidhammer og Hole 2007).»

Kommunens beskrivelse bekreftes av flere høringsparter som ytrer at området benyttes mye til friluftsliv, og at det også foregår fiske i elveløpene og vatnene i vassdraget. Mange trekker frem områdets urørte preg som viktig for friluftslivsopplevelsen, og mange ønsker at urørtheten i øvre del av vassdraget skal bevares, særlig nå som Liafossen er utbygd. Flere av høringspartene trekker videre frem at den samlede belastningen på vassdragsnaturen i området er høy, og viser til utbygginger i senere år som Misfjord og Øvstedal i tillegg til Sesselva.

I behandlingen av Sesselva kraftverk gjorde NVE følgende vurdering:

«NVE konstaterer at begge de omsøkte alternativene vil medføre virkninger for landskap og friluftsliv. Uavhengig av utbyggingsalternativ vil Liafossen fremstå som regulert i store perioder av året, og fossens synlighet vil bli redusert som følge av redusert vannføring. NVE slutter seg til høringspartenes vurderinger av at fossen utgjør et tydelig landskapselement. Samtidig vil slipp av tilstrekkelig minstevannføring og den omsøkte slukeevnen etter NVEs vurdering sikre at fossen fortsatt vil være synlig fra eksempelvis vestsiden av Tresfjorden også etter en eventuell utbygging. Vi legger i denne vurderingen vekt på at selve fossen er relativt smal, slik at den vil være synlig også ved mindre vannføringer.»

NVE holder fast ved dette, men vil samtidig understreke at en regulering vil gi færre overløpssituasjoner, som igjen ytterligere påvirker Liafossens innrykksstyrke og resterende dynamikk. NVE mener den samlede belastningen av vannkraftutbygging i vassdraget er høy, og mener det er viktig for landskapsbildet å bevare resterende dynamikk i vassdraget. NVE har også lagt vekt på at reguleringen vil påvirke enda et viktig landskapselement oppstrøms. NVE mener at øvre del av tiltaksområdet fremstår som urørt i dag, og ser en merverdi av dette ettersom den samlede belastningen på vassdragsnaturen lokalt er høy.

En regulering av Instebotnvatnet vil medføre neddemming av et areal på 3500 m², samt en blottlagt sone på 5500 m² ved nedtapping. Dette forutsetter en regulering på 2 m, nærmere bestemt med 0,5 m heving og 1,5 m senkning av vannstanden. Vannet er ganske langgrunnt på nordsiden, og man må påregne en nokså lang kanalisering inn i vatnet og litt nedover vassdraget for å få til nedtapping og slipp av minstevannføring. Reguleringssonen vil kunne virke skjemmende, og vil etter NVEs mening i stor grad påvirke graden av opplevd urørthet ved Instebotnvatnet, selv ved en relativt høy sommervannstand. NVE mener dette vil ha negativ innvirkning på landskapsbildet ved Instebotnvatnet, som igjen vil påvirke friluftskvalitetene i området.

NVE har lagt stor vekt på tiltakets negative påvirkning på landskap og friluftsliv.

Figur 2: Hoemselva og fosselandskapet ved Hoemssætra. Selve sætra kan skimtes til høyre i bildet. Foto: NVE.

Naturmangfold

Naturtyper og arter

Bioreg AS utarbeidet i 2016/17 en biomangfoldrapport/notat som kort skildrer de biologiske verdiene rundt Instebotnvatnet, samt ved en planlagt terskel ved utløpet av vannet. Det er ikke påvist viktige naturtyper etter DN-håndbok 13. Hele området rundt vannet er uten trevegetasjon utenom noen få bjørke- og vierkratt. Vegetasjonen er lyngpreget, med dominans av blåbær og krekling med innslag av gras og siv. Beitetrykket fra sau er avtagende, og området er i sakte gjengroing og omtales derfor som kulturbetinget engvegetasjon. I sørvestre del av vannet er det noen partier med grov ur, samt ras/blokkmark som går helt ut i vannet. Spredt rundt vannet er det flere snøleier og kilder, der de to største kildene ligger ca. 4 m over dagens vannstand i Instebotnvatnet.

Biomangfoldrapporten har følgende sammendrag om artssammensetningen og områdets kvaliteter:

«Både lavflora og planteflora verka å vera svært så triviell med artar typisk for fattig berggrunn og fattig myr. Mosefloraen derimot var artsrik og det vart også observert ein raudlisteart frå denne gruppa. Ut frå det vi kjenner til så er heller ikkje fuglefaunaen særskild rik i dette området, men det finst eit par gamle registreringar av rovfugl oppe i fjella. Rypebestanden er sagt å vera på eit lågmål her sør og det vert ikkje lenger seld jaktkort for småvilt i dette området.»

Etter NVEs mening er det særlig mosefloraen i området som er biologisk interessant. Utover en rik moseflora generelt, ble snøotmose (NT) samt en ukjent skovlmose (*Odontoschisma sp.*) påvist ved Instebotnvatnet. Sistnevnte kan være ny art for vitenskapen, da arten også var ukjent for vitenskapsmuseet i Trondheim (NTNU). Mosen er påvist ved en kilde ovenfor planlagte reguleringszone, og vil etter all sannsynlighet også klare seg ved en ev. regulering av vannet. NVE mener funnet ikke er av avgjørende for konsesjonsspørsmålet, men noterer seg at potensialet for sjeldne moser er til stede lokalt.

En svakhet ved den biologiske kartleggingen, er at hele influensområdet ikke er befart. Reguleringssonen er godt dekket opp, men elvestrengen mellom Instebotnvatnet og kraftverksinntaket i Hoemselva er ikke inventert. NVE mener potensialet for biologisk interessante funn på denne strekningen primært er knyttet til mosefloraen. Ettersom elvestrekningen ikke er befart av biolog, kan man ikke utelukke at en regulering av Instebotnvatnet kan ha negativ innvirkning på biologisk mangfold. NVE har ikke lagt avgjørende vekt på dette, men mener at dette svekker deler av beslutningsgrunnlaget.

Bioreg AS utarbeidet også biomangfoldrapporten til Sesselva kraftverk i sin tid. Her ble det registrert fem naturtypelokaliteter i influensområdet til Sesselva kraftverk. Ved Sessetra og i Sakselia er det avgrenset to naturbeitemarker med status henholdsvis viktig (B) og svært viktig (A), og på sørsiden av Sesselva/vest for Sessetra er det avgrenset en lokalitet med viktig rik-/slåtte-/beitemyr (B). I tillegg er det avgrenset en bekkekløftlokalitet ca. fra kote 320 til kote 140 med status viktig (B) i Sesselva oppstrøms samløpet med Hoemselva. Ingen av disse vil påvirkes av reguleringen, og diskuteres derfor ikke nærmere her. Påviste rødlistarter er dessuten hovedsakelig knyttet til beitemarkslokalitetene. Av betydning for reguleringsøknaden er Liafossen registrert med en fossesprøytsone med status lokalt viktig (C). Artsfunn av relevans fra tidligere kartlegging er gubbeskjegg (NT) på furu ved Liafossen.

Vi viser til NVEs vedtak av 12.05.2014 for de antatte virkningene på naturtypene og artene knyttet til eksisterende kraftverk, og mener en regulering av Instebotnvatnet vil kunne forsterke de negative effektene ved utbyggingen. En regulering vil riktignok kunne holde en mer stabil minstevannføring, men flommene vil avta noe i størrelse og hyppighet. Dette kan være av betydning for artssammensetningen i fossesprøytsonen ved Liafossen. NVE har likevel kun lagt noe vekt på tiltakets negative innvirkning på terrestrisk biologisk mangfold.

Akvatisk miljø

NVE gjorde følgende vurdering av akvatisk miljø i vedtaket om konsesjon til Sesselva kraftverk:

«NVE konstaterer at det ikke er anadrom laksefisk på utbyggingsstrekningen, og at fiskefaunaen består av bekkeaurer som later til å ha mest lokal verdi. Strekningen fra kraftstasjonen til utløp i sjøen er kort og uten særlig verdi for anadrom fisk. Etter vårt syn vil minstevannføring være tilstrekkelig ved eventuelt utfall av stasjonen. Når det gjelder bunnfaunaen i de to elveløpene, viser NVE til at Bioreg i naturmangfoldrapporten anbefaler slipp av minstevannføring lik 5-persentilene i de to elveløpene for å opprettholde en tilstrekkelig produksjon. Etter NVEs vurdering vil slipp av tilstrekkelig minstevannføring kunne avbøte mulige virkninger for akvatisk og terrestrisk fauna i området. NVE mener derfor at hensynet til faunaen i området ikke kan være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.»

I lys av biomangfoldrapporten og innkomne høringsinnspill, er det vesentlig større fiskeinteresser knyttet til Instebotnvatnet og Urvatnet som nå inngår i influensområdet enn i berørt elvestrekning for Sesselva kraftverk. NVE er også kjent med at det drives aktiv fiskekultivering i vatna i vassdraget. Framlagt dokumentasjon av fisk fanget i vassdraget bekrefter at kondisjonen på fisken er god. NVE vil

presisere at dette ikke er anadrom fisk, men mener at et godt ørretfiske kan bidra positivt til utøvelsen av friluftsliv i området. NVE mener en regulering av Instebotvatnet kan ha negativ innvirkning på fiskebestandene lokalt, men at det er noe usikkerhet knyttet til dette. I tråd med OEDs retningslinjer for behandling av små kraftverk, gis området middels verdi for temaet fisk og fiske og er følgelig tillagt noe vekt i konsesjonsspørsmålet.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot relevante paragrafer i naturmangfoldloven. I NVEs vurdering av søknaden om regulering av Instebotvatnet legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknadene for Sesselva kraftverk og reguleringen av Instebotvatnet, biomangfoldrapportene, høringsuttalelser, søker og utreders kommentarer til uttalelser samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart 25. mars 2019. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jf. naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Sesselva kraftverk finnes fem viktige naturtyper, men disse forekommer ikke i tilknytning til Instebotvatnet. Det er registrert et fåtall rødlistearter i området utover beitemarklokalitetene: gubbeskjegg (NT) i fossesprutsonen (C-verdi) ved Liafossen, streifdyr av jerv (EN), snøotmose (NT), samt en ukjent skovlrose (*Odontoschisma sp.*). En eventuell ytterligere utbygging av Sesselva og Hoemselva ved en regulering av Instebotvatnet vil etter NVEs mening trolig ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5, gitt at det slippes tilstrekkelig minstevannføring i de to elveløpene, og at kjente, sjeldne artsfunn ikke demmes ned. Det er likevel litt usikkerhet knyttet til denne vurderingen, da elvestrengen mellom Instebotvatnet og eksisterende inntak i Hoemselva ikke er undersøkt for biologisk mangfold.

Fylkesmannen og Vestnes kommune legger i sine uttalelser stor vekt på at andre, lignende vassdrag allerede er bygget ut til vannkraftformål. Dette er også tema i flere av uttalelsene fra privatpersoner. NVE har sett Sesselva kraftverk og reguleringen av Instebotvatnet i sammenheng med andre påvirkninger på de berørte naturtypene, artene og økosystemet. I Vestnes kommune er Øvstedal minikraftverk og Misfjord kraftverk i drift, i tillegg til Sesselva kraftverk, mens søknad om utbygging av Urdelva kraftverk er avslått. Sammenlignet med mange andre kommuner i Norge, er dette et relativt beskjedent antall småkraftverk. På bakgrunn av virkningene Sesselva kraftverk medfører lokalt, mener NVE at den samlede belastningen på vassdragsnaturen i samme vassdrag ved en ytterligere utbygging er høy, men at dette i enda større grad er knyttet til friluftsliv enn biologisk mangfold isolert sett. Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er vurdert, og har vært medvirkende i avgjørelsen av konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Kulturminner

I følge søknaden er det ikke kjente, automatisk freda kulturminner i utbyggingsområdet, men det er rester etter SEFRAK-bygninger i Sakselia. I søknaden er det kun nevnt følgende av potensielle kulturminner:

«Ca. 30 meter nordaust for utløpet av Instebotnvatnet ligg eit naust og eit stølshus. Ein kjenner ikkje byggjearet for desse og dei vert ikkje råka av ei eventuell oppdemming og regulering av vatnet.»

NVE konstaterer at det heller ikke i Riksantikvarens database foreligger registreringer i området. Møre og Romsdal fylkeskommune har ingen merknader til selve prosjektet, men ønsker å bli involvert i en ev. detaljplanfase. Ettersom fylkeskommunen ikke har merknader eller innvendinger til prosjektet, har NVE ikke lagt vekt på virkninger for kulturminner i avgjørelsen av konsesjonsspørsmålet.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Vannforsyning

I forbindelse med bygging av Sesselva kraftverk ble det etablert uttak på tilløpsrøret til kraftstasjonen for reservevannforsyning til Vestnes vassverk. Inntakspunktet er derfor ved inntaksdammen i Hoemselva. I perioder med liten vannføring vil regulering av Instebotnvatnet ifølge søknaden virke positivt for vanntilførsel, og perioder med lavvannsføring vil bli kortere. Etter tiltakshavers beregninger vil en med fullt magasin (603 000 m³) og tapping med 500 l/s ha kapasitet til 14 dager.

NVE mener tiltaket kan ha positiv effekt på vannforsyningen, men understreker at dette er en reservevannforsyning for relativt få husstander.

Fiskeoppdrett

Nedstrøms kraftstasjonen for Sesselva kraftverk er det uttak av vann til fiskeoppdrett. I lavvannsperioder kan det ifølge søker være knapt med vann, avhengig av mengde fisk i anlegget. En regulering som fører til en jevnere vannføring i elva vil ifølge søker kunne være positivt for oppdrettsanlegget. En regulering av Instebotnvatnet vil føre til færre dager med start/stopp i kraftverket.

NVE mener at tiltaket kan være positivt for oppdrettsanlegget. NVE har tatt det med i vektingen av fordeler og ulemper ved tiltaket.

Vannkvalitet

Bygging av dam kan føre til tilslamming av vassdraget, noe som har negativ innvirkning på vannkvaliteten. Søker fastslår at arbeidet må utføres en periode med liten vannføring for å gjøre ulempene så små som mulig. I driftsfasen vil mer vann i lavvannsperioder kunne være positivt for vannkvaliteten.

NVE mener at tiltakets innvirkning på vannkvalitet ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell regulering av Instebotvatnet vil gi etter søkers beregning gi 1,85 GWh ytterligere produksjon i Sessselva kraftverk i et gjennomsnittså. Etter våre beregninger er forventet produksjon noe mindre. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør bidraget fra småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år.

NVE vurderer kostnadene ved tiltaket som svært gunstig i forhold til andre konsesjonsgitte vind- og småkraftverk, men samtidig vil reguleringen gi en relativt beskjeden produksjonsøkning. Det omsøkte tiltaket kan gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil ytterligere produksjon i Sessselva kraftverk kunne styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning. Gitt vår vurdering av produksjonsnivået mener vi at disse fordelene er noe usikre.

Oppsummering

Vassdragene Hoemselve og Sessselva inngår i fjordlandskapet i Tresfjorden. Hoemselve ligger mer eksponert enn Sessselva, med Liafossen som skiller seg ut som et markant landskapselement som er godt synlig på lengre avstander ved store vannføringer. Det samme gjelder elvestrengen i Hoemselve ved Hoemssætra. Liafossens inntrykkstyrke er imidlertid noe forringet gjennom utbyggingen av Sessselva kraftverk, som har inntak i både Sessselva og Hoemselve.

NVE mener det er viktig for landskapsbildet å bevare resterende dynamikk i vassdraget. NVE har også lagt vekt på at reguleringen vil påvirke enda et viktig landskapselement oppstrøms eksisterende utbygging. Øvre del av tiltaksområdet fremstår som urørt i dag. NVE mener at dette er kvaliteter som har stor verdi, da den samlede belastningen på vassdragsnaturen lokalt er høy. Vi har merket oss at kommunen har vektlagt disse hensynene i sin tilråding. NVE har lagt stor vekt på tiltakets negative innvirkning på landskap og friluftsliv.

NVE mener tiltaket kan ha negativ innvirkning på biologisk mangfold, herunder også akvatisk miljø. Etter NVEs mening er det særlig mosefloraen i området som er biologisk interessant, og det er påvist en art ved Instebotvatnet som kan være ny for vitenskapen. NVE mener funnet ikke er av avgjørende for konsesjonsspørsmålet ettersom arten ikke vil bli direkte berørt av omsøkte tiltak, men vi noterer oss at potensialet for sjeldne moser er til stede lokalt. I denne sammenheng vil vi også vise til at elvestrekningen mellom Instebotvatnet og kraftverksinnsinntaket i Hoemselve ikke er inventert, og det kan ikke utelukkes at tiltaket kan ha negativ innvirkning på biologisk mangfold her. NVE har likevel ikke lagt avgjørende vekt på dette, selv om det innebærer en viss usikkerhet. Bortsett fra en mer stabil minstevannføring, mener NVE at tiltaket kan forsterke de negative virkningene på biologisk mangfold i eksisterende utbygging i form av færre dager med overløp.

En eventuell regulering av Instebotvatnet vil etter søkers beregning gi 1,85 GWh ytterligere produksjon i Sessselva kraftverk i et gjennomsnittså. Etter NVEs beregninger er produksjonen trolig mindre enn dette. NVE vurderer kostnadene ved tiltaket som svært gunstig i forhold til andre konsesjonsgitte vind- og småkraftverk. NVE mener likevel ikke ulempene kan forsvare den relativt beskjedne produksjonsøkningen.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved regulering av Instebotvatnet er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

Vedlegg

Kart over tiltaksområdet